

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Білинська Н. Є.

Національний університет «Львівська політехніка»

Історія зародження та розвитку бухгалтерського обліку містить багато суперечних моментів, має свої злети і падіння. Незмінним залишається одне – бухгалтерія – це «мистецтво ведення записів торгових справ за точними та умовними правилами таким чином, щоб завдяки правильному веденню цих записів можна було, розглянувши як діяльність в цілому, так і кожен її частину окремо, визначити результат, який зможе показати правильний стан капіталу» [1, с. 25]. Розвиток економічних відносин зумовлює удосконалення як теоретичних так і практичних аспектів бухгалтерського обліку. Зважаючи на глобалізаційні процеси, які відбуваються у світовій економіці, питання удосконалення бухгалтерського обліку було, є і буде актуальним. Адже, у сучасній інформаційній епісоді розвитку економіки радикальніше всього змінюватиметься найбільш традиційна із інформаційних систем – бухгалтерський облік [2].

Теоретичні та практичні аспекти перспектив розвитку бухгалтерського обліку в Україні знаходять своє відображення у працях багатьох вітчизняних вчених: Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, З.В. Задорожного, Г.Г. Кірейцева, Я.Д. Крупки, Н.М. Малоги, Є.В. Мниха, Л. В. Нападівської, В.М. Пархоменка, О.М. Петрука, М.С. Пушкаря, В. В. Сопка, М.Г. Чумаченка, В. Є. Швеця, В.О. Шевчука, С.І. Шкарабана, І. Й. Яремка та інших.

В умовах сьогодення зростають вимоги до інформаційного забезпечення як складової частини управління, а це потребує якісно нового теоретичного осмислення і пошуку шляхів удосконалення практичних аспектів бухгалтерського обліку на підприємстві.

Все це обумовлює необхідність дослідження сучасних тенденцій розвитку бухгалтерського обліку в нашій країні. Проведення подібних досліджень є ключем до вирішення проблем, що існують в бухгалтерському обліку на сучасному етапі і допоможе сформувати цілісну облікову концепцію з урахуванням вітчизняної облікової практики та економічних процесів.

Важливим є запитання чи потрібне проведення паралелей між бухгалтерським обліком в Україні і закордоном. Ствердна відповідь на це питання ґрунтується на сучасних глобалізаційних процесах, які торкаються практично усіх сфер життєдіяльності суспільства. В епоху,

коли приватні відносини зазнають нечуваного транскордонного розмаху і їх учасники мають ширші можливості із реалізації своєї автономної волі, постає потреба не лише передбачити поведінку іноземного контрагента в певній ситуації, а і віднайти оптимальні способи зведення взаємовідносин з ним до спільного знаменнику [3, с. 133]. Сьогодні облікову політику визначають два центри: IAS (International Accounting Standards) – Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) – Лондонський офіс; GAAP US (Generally Accepted Accounting Principles) – загальновизнані облікові принципи США [4, 188].

Основним завданням бухгалтерського обліку є збір, обробка та надання достовірної, повної, доречної і своєчасної інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Як бачимо, бухгалтерський облік орієнтований на потреби споживачів його інформації і саме вони визначають напрямки подальшого розвитку бухгалтерської справи.

На державному рівні в Україні бухгалтерський облік регулюють: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який має найбільшу юридичну силу і визначає правові засади організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, які регулюють ведення обліку окремих його об'єктів; План рахунків бухгалтерського обліку; Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, яка характеризує зміст рахунків, їх можливу кореспонденцію та методику аналітичного обліку.

Розгляд тенденцій розвитку бухгалтерського обліку, на нашу думку, доцільно проводити у розрізі методології бухгалтерського обліку, організації облікового процесу та розвитку бухгалтерської професії в умовах глобалізації світової економіки із врахуванням сучасних вимог як у площині теоретичних досліджень, так і реалій практики.

Одним із дискусійних питань сьогодення є доцільність поділу бухгалтерського обліку на фінансовий та управлінський. Аналіз даного питання потрібно проводити виходячи із того, що існуюча система фінансового (регламентованого на законодавчому рівні) обліку в ринкових умовах не в змозі задовольнити інформаційні потреби управління. В той час, метою управлінського обліку є організація інформаційних потоків підприємства для забезпечення потреб менеджерів різного рівня. Налагодження, систематизація зв'язків між системою управління і обліку є основною тенденцією розвитку бухгалтерської науки і практики.

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність

в Україні» під управлінським обліком розуміють систему обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством [5]. Отже, управлінський облік є інструментом підготовки ефективних управлінських рішень і повинен розширювати інструментарій бухгалтерського обліку шляхом визначення нових об'єктів, які потребують облікового відображення, методів інтерпретації та подання даних.

Удосконалення організації облікового процесу на підприємстві передбачає розробку та впровадження нових форм носіїв облікової інформації, раціональних схем документообігу, новітніх технологій обробки даних і формування звітності, підвищення рівня внутрішнього контролю з метою збереження власності. Найвні нові інформаційні технології дають можливість обробляти значну кількість даних, підвищити їх точність, аналітичність та оперативність систематизації в облікових реєстрах.

Щодо розвитку бухгалтерської професії, то тут слід, перш за все, звернути увагу на підвищення рівня навчального процесу у ВНЗ, де особливу роль відіграє професорсько-викладацький склад, його професійні компетенції, здатність реагувати на динамічність бухгалтерської науки і практики та любов до обраної професії, а також на зв'язок із практичною діяльністю підприємств, організацій і установ, який має забезпечити адаптацію студента до професії.

Отже, розвиток бухгалтерського обліку повинен бути спрямований на організацію облікової системи, здатної забезпечити вирішення економічних проблем на мікро- та макрорівнях.

1. *Бухгалтерський учет в Санкт-Петербурге. 1703-2003 / Под ред. проф. Я.В. Соколова. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2003. – 402 с.* 2. *Друкер П.Ф. Энциклопедия менеджмента: Весь Питер Друкер в одной книге: лучшие работы по менеджменту, написанные за 60 лет / П.Ф. Друкер, [О.Л. Пелявский (пер с англ.)]. - М.; СПб.; К.: Издательский дом "Вильямс", 2004. - 421 с.* 3. *Магрело М.В. Міжнародне контрактне право: проблеми визначення предмета / М.В. Магрело // Науковий юридичний журнал «Юридична наука»: - 2013. - № 4. - с. 131-139.* 4. *Замлинський В. А. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації / В. А. Замлинський // Вісник Таврійського державного агротехнологічного університету. – 2012. – № 2. – с. 187-192.* 5. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ligakon.ua>.*